

JAN PLACÁK SKRYT MEZI TISKY

odkaz na film: <https://www.youtube.com/watch?v=FF3NfhlyZG4>

ZÁKLADNÍ INFORMACE PRO UČITELE

Filmový dokument je věnovaný příběhu Jana Placáka, pražského antikváře, jehož mládí v době komunismu bylo zásadně ovlivněno situací, která nastala po okupaci Československa v roce 1968. Tato událost zásadně předurčila vztah Jana Placáka a jeho rodiny k nastupujícímu normalizačnímu režimu. Otec Bedřich Placák se stal signatářem a také mluvčím Charty 77, Jan i jeho mladší bratr Petr se také výrazně zapojili do protirežimních aktivit disentu. To znamenalo policejní šikanu, sledování, výslechy a občasná zadržení na Státní bezpečnosti.

Vyprávění pamětníka, svědka minulosti, je specifickým školním historickým pramenem, který v tomto případě žákům zprostředkovává studentský filmový snímek. Jeho koncepce a krátká stopáž (16 minut) je vhodná pro přímé využití ve vyučovací hodině dějepisu na základní či střední škole. Ideálně jej učitel může využít jako iniciační a motivační prvek, dokument by měl u žáků probudit zájem o nedávné události, které zásadně ovlivnily životy jejich rodičů i prarodičů. Mohou se alespoň na chvíli vcítit do pocitů a prožitků konkrétního člověka, naslouchat jeho vyprávění a přemýšlet o jeho slovech. Historii tak budou poznávat také v lidské rovině, nikoli jen prostřednictvím faktografických informací z učebnic.

MEDAILON PAMĚTNÍKA – TŘI TEXTY Z INTERNETU

Jan Placák

Narodil se 30. 10.1958 v Praze. Střídavě žije v Praze, Lučanech a ve vlastních představách. V dětství byl Indiánem, v pubertě rockerem, ve středním věku živnostníkem a teď už je jen dětinský.

Zdroj: www.databazeknih.cz

Narozen 30. 10. 1958 pět minut po sedmé hodině večerní. V roce 1965 se stal přeborníkem Prahy 6 ve sportovní gymnastice v disciplíně prostná; když se to dozvěděl Michal Matzenauer, založil ihned tajnou organizaci, do které Placáka nepřizval. V roce 1972 vyhrál tenisový turnaj v Praze a dostal diplom od tenisty Kodeše. Od té doby se již nic významného v jeho životě nepříhodilo. Několik let již vystavuje po jeden den v roce na skupinové výstavě, kterou pořádá na své zahradě v Jizerských horách.

Zdroj: www.mlyn-osvracin.cz

Jan Placák je antikvářem. Je majitelem známého pražského antikvariátu a galerie Ztichlá klika <http://www.ztichlaklika.cz/>, který je známý jako místo setkávání. Schází se zde intelektuálové, umělci, teoretici umění. Podle vlastních slov Jana Placáka, která pronáší s úsměvem, sem přicházejí častěji a v hojnější míře než samotní zákazníci. ... V prostoru galerie se konají výstavy výtvarných prací. ... Jan Placák se rád obklopuje věcmi, které ho oslovují a působí na něho. Tato činnost je přímo podstatou jeho profese. Jedním z jejích výsledků je pravděpodobně největší sbírka grafických prací ikony, dovolte mi to označení, české experimentální grafiky Vladimíra Boudníka.

Zdroj: www.denik.cz

NAVRHOVANÝ PRŮBĚH VYUČOVACÍ HODINY – PROJEKCE SNÍMKU, PRÁCE S PRACOVNÍMI LISTY, DISKUSE

- v úvodu vyučovací hodiny je vhodné nejdříve stručně představit snímek Jan Placák – Skryt mezi knihami, ukotvit jej v tématech, která žáci z výuky znají, případně je právě probírají – důsledky okupace roku 1968, nástup a podoba normalizace, pronásledování lidí s nepohodlnými názory v komunistickém režimu, disent a Charta 77 aj. (5 min);

- pracovní list obsahuje tři typy aktivit, kterými je možno na sledování filmu navázat.

1. Připravené otázky a úkoly ke třem okruhům témat, která film otevírá:

SVOBODA / POLICEJNÍ ŠIKANA / HISTORICKÉ UDÁLOSTI

- po stručném představení snímku rozdejte žákům okruhy s otázkami a nechejte jim určitý čas na seznámení s otázkami, aby věděli, co přesně mají v dokumentu sledovat (5 minut);

- následuje promítání ve třídě, žáci mají za úkol při sledování dokumentu zapisovat své postřehy a poznámky (17 minut);

- po zhlédnutí dokumentu následuje doplňování odpovědí, poté učitel prochází jednotlivá zadání, vyzývá žáky ke čtení jejich postřehů;

- u každého úkolu je podstatné společné hledání odpovědí, učitel moderuje a zapisuje postřehy na tabuli, následuje shrnutí názorů žáků a uvedení jednotlivých skutečností do souvislostí (23 minut).

2. ŽIVOTOPIS

S pomocí skromných útržků ze života (tři texty citované z internetových zdrojů v úvodním Medailonu pamětníka), a z informací, které sám o sobě prozrazuje v dokumentu, napište životopisný medailon Jana Placáka.

3. FILMOVÁ RECENZE

Při sledování filmu se zaměřte na jeho obsah (strukturu, řazení témat) a také na podobu filmové řeči (obrazové prostředky, zvuk, střih, dokumentární i hranou rovinu) a napište stručnou recenzi se zhodnocením snímku, vyzvedněte jeho silné stránky, pojmenujte také slabá místa.

Napište text ve formě hodnocení filmu pro server ČSFD. Inspirujte se zde: <https://www.csfd.cz/>.

PRACOVNÍ LIST S ÚKOLY PRO ŽÁKY

SVOBODA

Jak v době normalizace projevovat Jan Placák svobodomyšlnost? Co znamenalo, že snažil „žít jako svobodný člověk v nesvobodné společnosti“.

Uvažujte nad tím, jaké vlastnosti a postoje musel pamětník během svého života v období komunismu prokázat.

Jaké ponaučení si z příběhu Jana Placáka můžeme vzít?

POLICEJNÍ ŠIKANA

Zapisujte v průběhu sledování filmu konkrétní kroky, kterými Státní bezpečnost zasahovala do života Jana Placáka a co tím sledovala. K nim přiřadte do druhého sloupce, jak na ně pamětník reagoval.

ZÁSAHY STB DO JANOVA ŽIVOTA

JEHO REAKCE

Co mu hrozilo a k čemu jeho obrana nakonec vedla?

Zamyslete se nad tím, jak mohou s pomocí moderních technologií současné diktatury sledovat své občany.

HISTORICKÉ UDÁLOSTI

Zaznamenejte při sledování filmu historické události, které zásadně ovlivnily život Jana Placáka.

Která z nich podle vás zapříčinila jeho celoživotní postoj ke komunistickému režimu?
Čeho byl svědkem a proč jej to tak silně zasáhlo?

K jakým zásadním rozhodnutím to Jana Placáka nakonec přivedlo?
